

XX ROCZNICA POWSTANIA HARCERSKIEJ SŁUŻBY GRANICZNEJ

SZKŁARSKA PORĘBA
OGÓLNOPOLSKI
ZŁOT DRUŻYN HSG

45 LAT
LUDOWEGO WOJSKA POLSKIEGO

43 LATA
WOJSK OCHRONY POGRANICZA

20 LAT
HARCERSKIEJ SŁUŻBY GRANICZNEJ

9-11-06-1988

ZLOT

Druhny i Druhowie.

Przed 45 laty Ludowe Wojsko Polskie przywracało do Macierzy po wiekowej niewoli prastare piastowskie ziemie. 43 lata temu rozpoczęły swoją służbę Wojska Ochrony Pogranicza wzdłuż granicy oznaczonej biało-czerwonymi słupami.

Przykładnie wykonywane obowiązki Wojsk Ochrony Pogranicza w ochronie granicy Państwa, dbałość o dobro i bezpieczeństwo naszych granic wzmocniły współpracę wojska z ludnością cywilną pogranicza i jej najmłodszym pokoleniem, zrzeszonym w drużynach Związku Harcerstwa Polskiego. 20 lat temu, 7.06.1968 r., w Szklarskiej Porębie został podpisany wspólny rozkaz dowódcy jednostki Wojsk Ochrony Pogranicza i Komendanta Ośrodka ZHP o utworzeniu drużyn Harcerskiej Służby Granicznej, określający zadania dla drużyn harcerskich i wyznaczający instruktorów specjalności. Dzisiaj zielone chusty noszą harcerze 327 drużyn Harcerskiej Służby Granicznej przygranicznych chorągwi ZHP. Wspólne manewry, zloty, ogniska, spotkania w salach tradycji jednostek WOP doskonalą wypracowane formy i metody działania drużyn i Wojskowych Kręgów Instruktorskich ZHP Wojsk Ochrony Pogranicza.

Dla upamiętnienia tych rocznic na trasach Zlotu 20-lecia od historycznego już dziś Toporowa do Lubawki — umieścimy tablice pamiątkowe w kształcie tarcz Grunwaldu z wizerunkiem Orła Piastowskiego — upamiętniających historię i czyn Ludowego Wojska Polskiego w jego 45-lecie, 43 rocznicę Wojsk Ochrony Pogranicza i 20-lecie drużyn Harcerskiej Służby Granicznej. Dzisiaj my jesteśmy spadkobiercami tych chlubnych tradycji. Nosząc wojskowy i harcerski mundur razem kroczymy w jednym szeregu.

Przyszłość Polski to sprawa młodego pokolenia. Wasza rzetelna praca, nauka i służba wojskowa — to patriotyczne obowiązki młodego pokolenia. Zielony ótok na wojskowej czapce i zielona harcerska chuśta są dzisiaj symbolami przyjaźni, braterstwa i służby dla wspólnej sprawy — ochrony polskich granic.

Organizatorzy

OGÓLNOPOLSKI ZLOT

Drużyn Harcerskiej Służby Granicznej

9 — 11 czerwca 1988 r.

CELE:

1. Aktywizacja środowisk harcerskich w zakresie patriotyczno-obronnego wychowania dzieci i młodzieży.
2. Uświetnienie:
 - 45 rocznicy powstania Ludowego Wojska Polskiego
 - 43 rocznicy powstania Wojsk Ochrony Pogranicza
 - 20 rocznicy powstania Harcerskiej Służby Granicznej

ORGANIZATORZY:

Łużycka Brygada WOP

Komenda Chorągwi ZHP w Jeleniej Górze

MIEJSCE:

- Szklarska Poręba
- strażnice Łużyckiej Brygady WOP

Uczestnicy:

- reprezentacje drużyn HSG z 21 chorągwi przygranicznych o liczebności do 15 osób — 315
- reprezentacje Wojskowych Kręgów Instruktorskich ZHP z 12 brygad WOP o liczebności 5 instruktorów — 60
- przedstawiciele dowództw brygad WOP — 12
- przedstawiciele komend przygranicznych chorągwi ZHP — 21
- reprezentacje chorągwi na Zlot Grunwaldzki — 120
- wyróżnione drużyny w akcji „Oni byli tu pierwsi” — 500

KOMITET HONOROWY

Jerzy Gołaczyński	— Przewodniczący WRPH I Sekretarz KW PZPR
Sylwester Samol	— Wiceprzewodnicz. WRPH Wojewoda Jeleniogórski
gen. bryg. Stanisław Brodziński	— Z-ca Dowódcy WOP ds. Politycznych
hm PL Jerzy Szczygielski	— Z-ca Naczelnika ZHP
płk Józef Galicki	— Dowódca Łużyckiej Brygady WOP
płk Andrzej Marcinkowski	— Szef Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewn. w Jeleniej Górze
płk Stanisław Grząsko	— Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Jeleniej Górze
płk Józef Piekarczyk	— Komendant WOSR w Jeleniej Górze

KOMITET ORGANIZACYJNY

Przewodniczący	— hm PL Adam Solarz Sekretarz WRPH
Z-ca Przewodniczącego	— płk Józef Kołacz
Z-ca Przewodniczącego	— hm PL Cezary Wiklik
Przewodniczący zespołów:	
1. Programowego	— hm PL Cezary Wiklik
	Z-ca — kpt. Franciszek Klapetek
2. Kwatermistrzowskiego	— płk Joachim Kolanos
	Z-ca — hm Janusz Turakiewicz
3. Miasteczka Złotowego	— por. Eugeniusz Petka
	Z-ca — hm PL Danuta Sitek
4. Apelu XX-lecia	— por. Karol Głuszak
	Z-ca — pwd Maria Sasiela
5. Koncertu Galowego	— por. Henryk Dowda
	Z-ca — hm Jolanta
	Wojtowicz-Kon
6. Biegu Patrolowego	— hm Marek Czeremski
	Z-ca — phm Jan Polak
7. II Polowej Zbiórki WKI ZHP WOP	— por. hm Grzegorz Jach

PROGRAM ZLOTU

9 czerwca 1988 r.

Drużyny Harcerskiej Służby Granicznej

- przyjazd drużyn HSG do wyznaczonych strażnic WOP,
- wycieczka krajoznawcza — zwiad środowiskowy,
- spoktania harcerzy z załogami strażnicy z okazji Święta WOP — wieczornice, odsłonięcie tablic pamiątkowych,

Reprezentacje WKI ZHP WOP

- przyjazd reprezentacji WKI do Szklarskiej Poręby na II Polową Zbiórkę WKI WOP,
- ognisko II Polowej Zbiórki WKI WOP w rejonie zakwaterowania,
- program własny II Polowej Zbiórki.

Przyjazd przedstawicieli dowództw brygad WOP i komend chorągwi ZHP do Szklarskiej Poręby

10 czerwca 1988 r.

- wspólna służba graniczna patroli WOP i członków drużyn HSG na odcinkach służbowych stanic,
- rajd pieszych drużyn HSG — GRANICA,
- rozpoczęcie seminarium kadry WOP i ZHP,
- kadra WOP i ZHP — rajd „Granica” — udział w odsłonięciu tablicy pamiątkowej,
- wieczornica — koncert zespołu „Granica”.

11 czerwca 1988 r.

- bieg patrolowy reprezentacji drużyn HSG,
- zakończenie seminarium kadry WOP i ZHP,
- podsumowanie II Polowej Zbiórki WKI ZHP WOP,
- przemarsz uczestników Zlotu ulicą Szklarskiej Poręby,
- złożenie kwiatów na grobie byłego Dowódcy Batalionu WOP w Szklarskiej Porębie — ppłk Zdzisława Drobniaaka,
- apel XX-lecia HSG (stadion w Szklarskiej Porębie).

Szklarska Poręba, dnia 7.06.1968 r.

Związek Harcerstwa Polskiego
Komenda Ośrodka Harcerskiego
w Szklarskiej Porębie

ROZKAZ SPECJALNY L 1/68

DRUŻNY I DRUHOWIE!

Województwo wrocławskie położone w południowo-zachodniej części naszego kraju ma granicę państwową z dwoma sąsiadami z CSRS i NRD. Granic tych wraz z WOP chroni całe społeczeństwo zamieszkałe w pasie nadgranicznym. Harcerstwo dolnośląskie od wielu lat uczestniczyło w ochronie granicy państwowej i pragnie tę działalność dalej rozszerzać. Zorganizowane przy WOP-ie drużyny harcerskie dały wielokrotnie dowody swej sprawności i patriotyzmu. Korzystając z doświadczeń już istniejących drużyn, Komenda Ośrodka Harcerskiego w Szklarskiej Porębie wspólnie z dowódcą WOP w Szklarskiej Porębie postanowiła zorganizować drużyny specjalnościowe o kierunku ochrony granicy państwowej, zwane Służbą Graniczną. Na wniosek Rady Drużyn przyjmuję do wiadomości, że przystępują do pracy w specjalności Harcerskiej Służby Granicznej na okres próbnym niżej wymienione drużyny:

- Drużyna Harcerska nr 20 im. Aleksandra Zawadzkiego
przy Szkole Podstawowej nr 1
- Drużyna Harcerska nr 40 im. Szarych Szeregów
przy Szkole Podstawowej nr 2
- Drużyna Harcerska nr 28 im. Ludowego Wojska Polskiego
przy Szkole Podstawowej nr 3
- Drużyna Harcerska nr 48 im. Wiktora Hapunnika
przy Szkole Podstawowej nr 4

W związku z powyższym drużyny w okresie próbnym tj. od czerwca do października winny wykonać zgodnie z regulaminem HSG pkt 12:

- poznaje historię i tradycje bojowe WOP
- zapoznał się z zadaniami, które realizuje w codziennej pracy HSG
- zna podstawowe przepisy obowiązujące w strefie nadgranicznej
- dobrze orientuje się w terenie działania swojej drużyny
- poznał dokładnie system alarmowy swojej drużyny i umie w każdej sytuacji z niego skorzystać

- zdobył umiejętności poruszania się w terenie bez pomocy mapy i kompasu w różnych porach dnia i nocy
- zna i potrafi rozpoznać stopnie wojskowe
- umie udzielić pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Sprawdzianem zdobytej wiedzy i umiejętności winien być bieg harcerski np. alarm na granicy, zawierający wszystkie lub prawie wszystkie elementy ww. wymagań.

Po wykonaniu zadań i ocenie pracy drużyny przez Komendę Ośrodka Harcerskiego i Dowództwo WOP, pod koniec października na uroczystym zgrupowaniu wszystkich drużyn HSG w Hufcu nastąpi uroczyste nadanie przez Dowództwo WOP i Komendę Ośrodka tytułu drużyny specjalnościowej Harcerskiej Służby Granicznej.

Zewnętrznym wyrazem przynależności do HSG są:

- odznaka specjalności nadana przez Dowództwo WOP
- zielona chusta koloru otoku na czapce WOP
- czapka rogatywka lub furazerka.

Do prowadzenia zajęć specjalnościowych w porozumieniu z dowództwem WOP mianują instruktorami specjalnościowymi w drużynach:

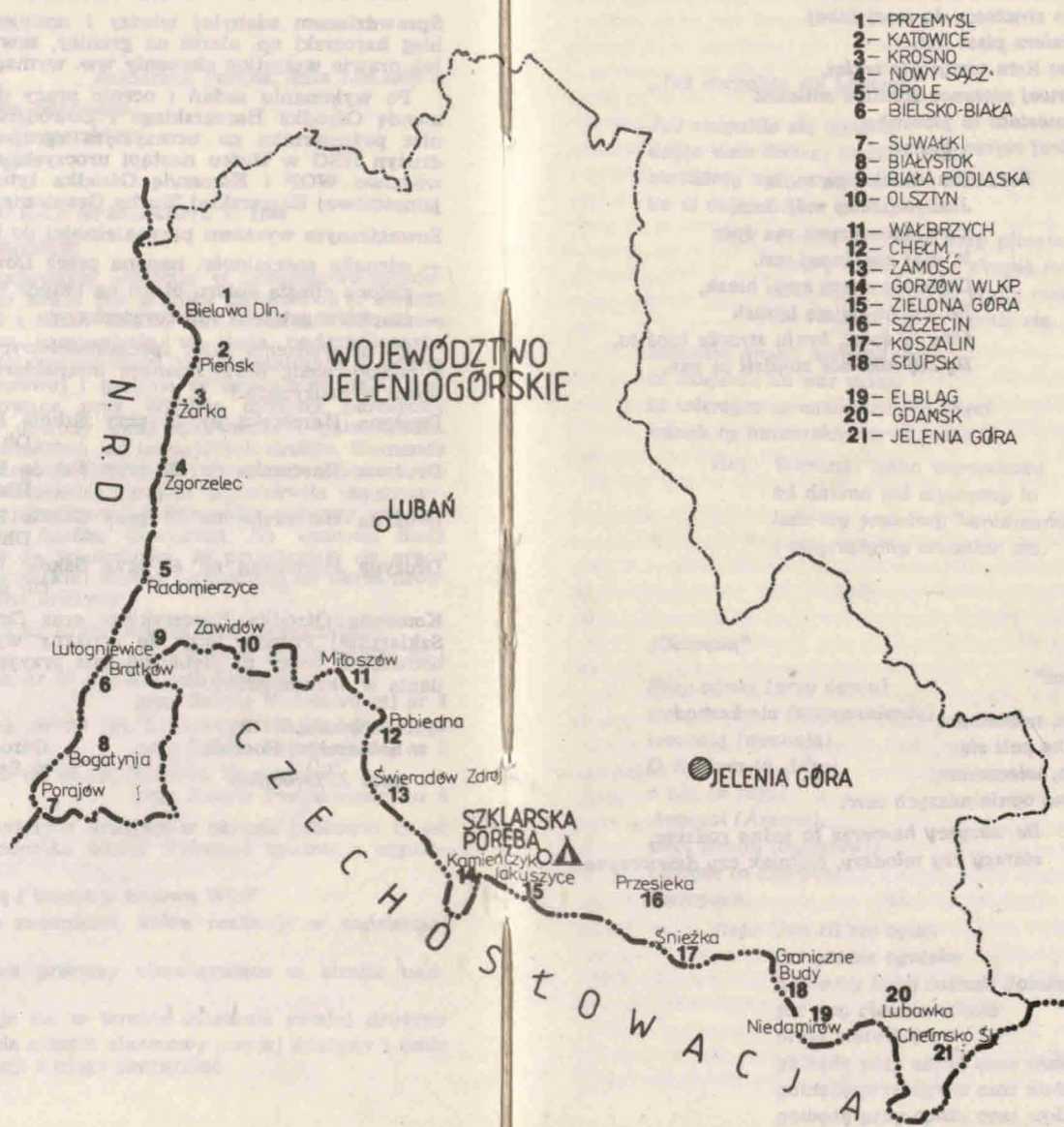
- Drużyna Harcerska nr 20 przy Szkole Podstawowej nr 1
 - Dh ppor. Wójs Marek
- Drużyna Harcerska nr 40 przy Szkole Podstawowej nr 2
 - Dh szer. Wilk
- Drużyna Harcerska nr 28 przy Szkole Podstawowej nr 3
 - Dh plut. Pawlak
- Drużyna Harcerska nr 48 przy Szkole Podstawowej nr 4
 - Dh plut. Horak

Komenda Ośrodka Harcerskiego oraz Dowództwo WOP w Szklarskiej Porębie liczy, że drużyny wypełnią zaszczytny obowiązek, który na siebie od dziś przyjęły i wykonają zadania w okresie próby.—

Dowódca WOP
w Szklarskiej Porębie
ppłk Z. Drobniak

Komendant
Ośrodka Harcerskiego
w Szklarskiej Porębie
A. Solarz

WOJEWÓDZTWO JELENIOGÓRSKIE

- 1 - PRZEMYSŁ
- 2 - KATOWICE
- 3 - KROSNO
- 4 - NOWY SĄCZ
- 5 - OPOLE
- 6 - BIELSKO-BIAŁA
- 7 - SUWAŃKI
- 8 - BIAŁYSTOK
- 9 - BIAŁA PODLASKA
- 10 - OLSZTYN
- 11 - WAŁBRZYCH
- 12 - CHEŁM
- 13 - ZAMOŚĆ
- 14 - GORZÓW WLKP
- 15 - ZIELONA GÓRA
- 16 - SZCZECIN
- 17 - KOSZALIN
- 18 - SŁUPSK
- 19 - ELBLĄG
- 20 - GDANSK
- 21 - JELENIA GÓRA

N.R.D.

LUBAŃ

JELENIA GÓRA

CZECHOSŁOWACJA

SZKLARSKA
PÓREBA
Kamieńczyk
Jakuszyce

1
Bielawa Dln.

2
Pienski

3
Zarka

4
Zgorzelec

5
Radomierzycy

6
Lutogniewice
Bratkow

7
Bogatynia
Porajow

8
Mitoszow

9
Zawidow

10
Pobiedna

11
Swieradów Zdrój

12
Przesieka

13
Sniezka

14
Groniczne Budy

15
Niedamirow

16
Lubawka

17
Chelmnsko Sl.

18
19

20
21

„Na strażnicy”

Tam za górą jest granica,
Przy granicy jest strażnica,
A w strażnicy do swej lubej
Żołnierz pisał list.
Tego listu wszystkie treści,
W swej piosence żołnierz zmieścił
I powstała ta piosenka,
Której refren brzmi:

Ref.: Hen, daleko, za mgłą
Jest rodzinny mój dom,
Tam dziewczyna ma śpi
W mej rodzinnej wsi.
Gwiazdy gaszą swój blask,
Bo już budzi się brzask
Gdy ty śpisz, kraju strzeże ktoś tu,
By cię nikt nie zbudził ze snu.

„Wieczorem”

Wieczorem, wieczorem
Gdy ognisko pali się.
Wieczorem, wieczorem,
wtedy płoną ognie naszych serc.

Ref.: Bo wszyscy harcerze to jedna rodzina,
starszy czy młodszy, chłopak czy dziewczyna.

„Już rozpałiło się ognisko”

*Już rozpałiło się ognisko
dając nam dobrej wróżby znak,
siedliśmy wszyscy przy nim blisko
bo w całej Polsce siedzą tak.*

*Ref.: Siedzą harcerze przy płomieniach
ciepły blask ognia skupia ich
wszystko co złe to szuka cienia
do światła dobro garnie się.*

*Mówiłeś druhu komendancie,
że zaufanie do nas masz,
że wierzysz w nasze szczerę chęć
wszak ty harcerskie serca znasz.*

*Ref.: Warunki tylko warunkami
od dawna już słyszymy to
lecz my jesteśmy harcerzami
i zwyciężymy wszelkie zło.*

„Gawęda”

*Przy ogniu (przy ogniu)
wspomnienia (wspomnienia)
wracają (wracają)
O Rudym (o Alku)
o ulu (o roju)
Arsenał (Arsena),
więc druhu (opowiedz)
gawędę (o szarych)
szeregach.*

*Ref.: Już tli się ogień
już płonie ognisko
harcerzy krąg zasiadł dokoła
już noc ciemna wokoło
otula złote iskry
gawędę przy ogniu, czas wołać
gawędę przy ogniu, czas wołać
gawędę przy ogniu, czas wołać.*

Podjmując turystyczne wędrówki i krajoznawcze penetracje na terenie Sudetów Zachodnich mamy tu wyjątkową możliwość obcowania z otwartą księgą historii i przyrody. Zabytki i ciekawostki obficie występujące w tym regionie stanowią wybitny przyczynek do niekończącej się lekcji patriotyzmu. Trwa ona w wyjątkowo malowniczym krajobrazie którego bogactwo i różnorodność zaskakuje, zdumiewa, zachwyca. Nagromadzone przez wieki zabytki architektury dobitnie świadczą o długiej i burzliwej historii tego skrawka Ziemi Piastowskiej. W bieżącym roku obchodzimy 45. rocznicę Powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy. Celniejszym wydaje się być stwierdzenie, że: „.... to Macierz po latach powróciła na te Ziemie”. A w naszym regionie jest to tym słuszniejsze, że trwająca ponad pięć wieków germanizacja nie zdołała zatrzeć tu śladów polskości. Stwierdzenie „Byliśmy, jesteśmy, będziemy” nie stanowi więc hasła okolicznościowego, lecz fakt historyczny.

Na południowo-zachodnim krańcu Polski rozłożyły się masywy górskie tworzące Sudety Zachodnie. Zachodnią część górskiego łańcucha Sudetów budują: Góry Izerskie, Góry Kaczawskie, Rudawy Janowickie i Karkonosze. Te cztery, różne w budowie i krajobrazie masywy górskie otaczają Kotlinę Jeleniogórską. Na południu wznosi się potężny masyw Karkonoszy z górującym stożkiem Śnieżki (1602 m n.p.m.). Na zachodzie rozciąga się pasmo Gór Izerskich, których północne stoki rozlewają się w południowym kierunku w Pogórze Izerskiego. Na północy rozłożyły się rozczłonkowane i niezbyt wysokie Góry Kaczawskie. Na wschodzie granicę regionu stanowią Rudawy Janowickie, a leżąca w bezpośrednim otoczeniu rozległa dolina śródgórska posiada wybitne walory widokowe oraz turystyczno-krajoznawcze. Zdobia ją m.in. pasma zalesionych Wzgórz Łomnickich i Wzgórz Karpnickich, stanowiące kontynuację krajobrazową masywów otaczających Kotlinę Jeleniogórską. Wybitny akcent stanowi też granitowe wzniesienie Chojnik, zwieńczone ruinami potężnego zamczyska. Sudety, należące do najstarszych górotworów Europy, posiadają długi i skomplikowany rodowód geologiczny. Także i tu, w Sudetach Zachodnich, wyjaśnia on różnorodną budowę masywów górskich oraz bogactwo form krajobrazu. Dominującą cechą w krajobrazie regionu są przydające mu malowniczości i górskiego charakteru liczne grupy skalne — ostańce. Trwające miliony lat procesy geologiczne wypracowały w granicie skalne miasteczka, turnie, iglice — często o fantastycznych kształtach. Szczególnym przykładem jest tu gniazdo górskie — Góry Sokole. Stosunkowo niewysokie stożki

zalesionych wzgórz zdobią grupy skalne przydające im nie tylko uroku, ale także surowości i niedostępności.

Od zarania dziejów zamieszkiwały tu plemiona słowiańskie — np. Bobrzanie. Dopiero pod koniec X wieku Dolny Śląsk, a wraz z nim i prezentowany tu region znalazł się w granicach Państwa Polskiego, tworzonego przez Mieszka I. W okresie rozbicia dzielnicowego pozostawał w rękach książąt piastowskich wiernych Koronie. Zwłaszcza okres panowania książąt świdnicko-jaworskich spowodował znaczący rozwój regionu. Dziś świadectwem tego są licznie zachowane zabytki architektury, a przede wszystkim zamki i warownie. Aktualnie większość z nich pozostaje w trwałej ruinie. Zielony szlak turystyczny — zwany Szlakiem Zamków Piastowskich — łączy te zabytki, będące dowodem potęgi Piastów Śląskich. W drugiej połowie XV wieku księstwo świdnicko-jaworskie przyłączono do korony czeskiej, a od połowy XVIII wieku weszło w skład królestwa Prus. Po drugiej wojnie światowej ziemie te ponownie znalazły się w granicach Polski. Podobnie jak w inne regiony Ziemi Odzyskanych, tak i tu przybyli polscy osadnicy. Szczególnym przykładem powojennej migracji jest Platerówka — wieś zasiedlona przez żołnierzy z kobiecego batalionu Im. Emilli Plater.

43-letni rozwój gospodarczy regionu przyniósł rozkwit tradycyjnych tu gałęzi przemysłu (tkactwo) oraz sprzyjał powstaniu nowych. Krajową sławę zyskał jednak głównie jako „zagłębie turystyczne”. Szczególne walory krajobrazowe, wyjątkowe nagromadzenie zabytków architektury, a także zagospodarowanie turystyczne regionu stwarza tu korzystne warunki dla czynnego wypoczynku latem i zimą. Ułatwia go gęsta sieć szlaków turystycznych — letnich i zimowych — udostępniających najatrakcyjniejsze partie gór i kotłiny. Liczne schroniska, wyciągi, domy wczasowe i kolonijne, hotele oraz dogodna komunikacja sprzyjają napływowi turystów i wczasowiczów. Tereny Sudetów Zachodnich są nie tylko obszarem turystyki czy wczasów pobytowych. Istnieją tu uzdrowiska — Cieplice Zdrój, Świeradów Zdrój, Czerniawa Zdrój. Ich walory lecznicze mają długą tradycję. Zwłaszcza „ciepłe źródła” — Cieplice — które swą historią sięgają XIII wieku.

Szlaki Rudaw Janowickich, Gór Kaczawskich i Izerskich coraz liczniej przemierzają turyści. Szczególną rolę pełnią tu Karkonosze, które nęcą nie tylko swą wysokością, ale także wyjątkowymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi Parku Narodowego.

Komitet Organizacyjny
Złotu 20-lecia Harcerskiej Służby Granicznej
potwierdza, iż
Druh
uczestniczył w Zlocie.

Za Komitet Organizacyjny

m.p.

Druk: LPGT "Lubtour" Zielona Góra

Zlec. Nr 139/88, nakład 1000 egz., zezw. K-19.

NOTATKI

NOTATKI

Prace Komisji

Zloty 24-25 w Warszawie, 1914

Prace Komisji

Prace

Prace Komisji

Prace Komisji

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

Prace

NOTATKI

